

НОВИНИ ВІД ЮСТИЦІЇ

№11 (44)

Газета Головного управління юстиції у Чернівецькій області та Чернівецької обласної організації Союзу юристів України

12 червня 2014 року

ПРАВОВЕ ОФОРМЛЕННЯ ОТРИМАННЯ ГРОШОВИХ ПОЗИК

Для отримання позики громадяни укладають договір позики, згідно з вимогами Цивільного кодексу України. Договір позики укладається у письмовій формі, якщо його сума не менш як у 10 разів перевищує встановлений законом розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, а у випадках, коли позикодавцем є юридична особа, – незалежно від суми.

Відповідно до статті 1046 ЦКУ, за договором позики одна сторона (позикодавець) передає у власність другій стороні (позичальникові) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості.

Договір позики є укладеним від моменту передання грошей або інших речей, визначених родовими ознаками. На підтвердження укладення договору позики та його умов може бути надана розписка позичальника або інший документ, який посвідчує передання йому позикодавцем визначеної грошової суми або визначеної кількості речей.

Позикодавець має право на одержання від позичальника відсотків від суми позики, якщо інше не встановлено договором або законом. Розмір і порядок одержання відсотків визначаються договором. Якщо договором не встановлений розмір відсотків, їхній розмір визна-

чається на рівні облікової ставки Національного банку України.

В разі відсутності іншої домовленості сторін відсотки виплачуються щомісяця до дня повернення позики.

Договір позики вважається безвідсотковим, якщо:

- він укладений між фізичними особами на суму, яка не перевищує 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, і не пов'язаний зі здійсненням підприємницької діяльності хоча б однією із сторін;
- позичальникові передані речі, визначені родовими ознаками.

Позичальник зобов'язаний повернути позикодавцеві позику (грошові кошти у такій же сумі або речі, визначені родовими ознаками, у такій же кількості, такого ж роду та такої ж якості, що були передані йому позикодавцем) у строк та в порядку, що встановлені договором. Якщо договором не встановлений строк повернення позики або цей строк визначений моментом пред'явлення вимоги, позика має бути повернена позичальником протягом тридцяти

днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це, якщо інше не встановлено договором.

Позику, надана за договором безвідсоткової позики, може бути повернена позичальником достроково, якщо інше не встановлено договором. Позику вважається повернутою в момент передання позикодавцеві речей, визначених родовими ознаками, або зарахування грошової суми, що позичалася, на його банківський рахунок.

Якщо позичальник своєчасно не повернув суму позики, він зобов'язаний сплатити грошову суму відповідно до ст. 625 ЦКУ. Якщо позичальник своєчасно не повернув речі, визначені родовими ознаками, він зобов'язаний сплатити неустойку відповідно до ст.ст. 549-552 ЦКУ, яка нараховується від дня, коли речі мали бути повернуті, до дня їхнього фактичного повернення позикодавцеві, незалежно від сплати процентів, належних йому відповідно до ст. 1048 ЦКУ.

Якщо договором установлений обов'язок позичальника повернути позику частинами (з розстроченням), то в разі прострочення повернення чергової частини позикодавець має право вимагати дострокового повернення частини позики, що залишилася, та сплати відсотків.

Позичальник має право оспирити договір позики на тій підставі, що

грошові кошти або речі насправді не були одержані ним від позикодавця чи були одержані в меншій кількості, ніж встановлено договором.

Якщо договір позики має бути укладений у письмовій формі, рішення суду не може ґрунтуватися на свідченнях свідків для підтвердження того, що гроші або речі насправді не були одержані позичальником від позикодавця або були одержані у меншій кількості, ніж встановлено договором. Це положення не застосовується до випадків, коли договір був укладений під впливом обману, насильства, зловмисної домовленості представника позичальника із позикодавцем або під впливом тяжкої обставини.

У разі невиконання позичальником обов'язків, установлених договором позики, щодо забезпечення повернення позики, а також у разі втрати забезпечення виконання зобов'язання чи погіршення його умов за обставин, за які позикодавець не несе відповідальності, позикодавець має право вимагати від позичальника дострокового повернення позики та сплати відсотків, належних йому відповідно до ст. 1048 ЦКУ, якщо інше не встановлено договором.

Костянтин КОНДРЮК, начальник Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Семінар для юрисконсультів

5 червня у Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області проведений семінар з юрисконсультами місцевих органів виконавчої влади, державних підприємств, установ, організацій, державних господарських об'єднань.

Керував семінаром начальник Головного управління юстиції у Чернівецькій області Костянтин КОНДРЮК.

Заступник начальника Головного управління юстиції у Чернівецькій області Олексій БЕЗРЯДІН розповів про обговорення в області проекту Закону України «Про внесення змін до конституції України (щодо децентралізації влади)». Система вирішення трудових спорів була темою виступу начальника відділення Національної служби посередництва і примирення в Чернівецькій області Ігоря ШПАКА. Начальник відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області Ірина НІМІЖАН узагальнила недоліки, виявлені під час перевірок Головним управлінням юстиції у Чернівецькій області з питань правової роботи.

Порядок оформлення речових прав на

земельні ділянки докладно висвітлювала Тетяна НІКОЛАЄВИЧ, головний спеціаліст відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області. Тема виступу провідного спеціаліста відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області Василя НАХАМКА – «Суд першої інстанції. Що варто знати для ефективного захисту порушених прав та інтересів».

Актуальну тему запобігання та протидії корупції та відповідальності за вчинення корупційного правопорушення розкрив головний спеціаліст відділу кадрової роботи та державної

служби Головного управління юстиції у Чернівецькій області Іван БОЙЧУК.

Провідний спеціаліст відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області Андрій СКАЛЬСЬКИЙ зупинився на практичних питаннях обліку та підтримання в контрольному стані актів законодавства юридичними службами органів виконавчої влади

Учасники семінару взяли активну участь в обговоренні висвітлених на семінарі питань.

Підсумки семінару підбив начальник Головного управління юстиції у Чернівецькій області Костянтин КОНДРЮК.

НОВИНИ

До уваги суб'єктів господарювання, створених та зареєстрованих до 1 липня 2004 року, відомості про яких досі не включені до Єдиного державного реєстру.

25 березня прийнято ЗУ №1155-VII «Про внесення змін до деяких законів України щодо включення відомостей про діючих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців до Єдиного державного реєстру». Законом скасовані часові обмеження включення до ЄДР відомостей про юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих до 1 липня 2004 року. Припинена робота Тимчасової міжвідомчої спеціальної комісії з інвентаризації таких юридичних та фізичних осіб-підприємців при реєстраційній службі Головного управління юстиції і повернений порядок включення відомостей, чинний до створення Тимчасової міжвідомчої спеціальної комісії. Представники юридичних осіб або фізичні особи-підприємці, зареєстровані до 1 липня 2004 року, відомості про яких не включені до ЄДР, зобов'язані звернутись безпосередньо до державного реєстратора юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців за місцем реєстрації з відповідною реєстраційною картою (ф.№15 – для фізичних осіб-підприємців, ф.№16 – для юридичних осіб). Державний реєстратор після отримання такої реєстраційної картки зобов'язаний включити відомості про відповідних юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і видати їм виписку з ЄДР юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Зазначена послуга надається безкоштовно.

3 червня 2014 року Верховна Рада прийняла за основу проект ЗУ «Про електронну комерцію». Передбачається ввести в правовий обіг такі поняття, як «електронна комерція», «електронна форма представлення інформації», «електронний правочин», «дистанційне укладення і виконання правочинів» тощо.

Електронна комерція – суспільні відносини, що виникають при укладанні та/або виконанні правочину із постачання електронних товарів та/або продажу/постачання товарів, виконання робіт, надання послуг/електронних послуг та/або здійснення інших дій, спрямованих на отримання прибутку, створення зобов'язань з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, якщо в результаті зазначених дій в учасників таких відносин виникають зобов'язання майнового характеру. **Електронний правочин**, укладений шляхом обміну електронними повідомленнями, підписаний за допомоги електронного підпису, електронного цифрового підпису або іншим аналогом власноручного підпису за своїми правовими наслідками прирівнюється до укладеного у простій письмовій формі, визначеній Цивільним кодексом України.

Депутати хочуть створити комісію з інформбезпеки. Створення відповідного органу передбачено проектом ЗУ «Про засади інформаційної безпеки України». Відповідно до проекту, **інформаційна безпека** – стан захищеності життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства й держави, при якому запобігається завдання шкоди через неповноту, несвоєчасність та недостовірність поширюваної інформації, порушення цілісності та доступності інформації, несанкціонований обіг інформації з обмеженим доступом, а також через негативний інформаційно-психологічний вплив і умисне спричинення негативних наслідків застосування інформаційних технологій. Законопроект визначено також поняття кібербезпеки, кіберзлочинності, кібертероризму.

При Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області діє громадська приймальня з надання безоплатної первинної правової допомоги, яка працює за адресою: 58000, м. Чернівці, вул. Грушевського, 1, каб. 414, тел. (0372) 55-19-78. Приймальня здійснює такі види правової допомоги громадянам, у тому числі таким, що переселяються з Автономної Республіки Крим та м. Севастополя: надання правової інформації; консультації та роз'яснення з правових питань; складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації. Приймальні дні – **вівторок та четвер від 10 до 16 год.**

Про зміни до Конституції України

Розпорядженням Кабміну від 1 квітня №333-р схвалена Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Згідно з п.3 Плану заходів з обговорення змін до Конституції України щодо децентралізації державної влади, затвердженого Віце-прем'єр-міністром України – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В.Б. Гройсманом, місцевим органом виконавчої влади доручено провести на місцевому рівні обговорення змін до Конституції України стосовно децентралізації державної влади, запропонованих урядом відповідним законопроектом.

Зазначений законопроект передбачає:

- у ст.133 розд. IX) Конституції України чітко визначені адміністративно-територіальні одиниці: **регіони, райони, громади;**

- **вводиться визначення громади** (адміністративно-територіальна одиниця, яка включає один або кілька населених пунктів (село, селище, місто), а також прилеглі до них території – повсюдність);

- у ст.140 (розд. XI) Конституції України передбачене **утворення виконавчих органів районними та обласними радами;**

- у ст.141 Конституції України пропонується обирати обласними та районними радами голів відповідних рад, які очолюють та формують їхні виконавчі комітети;

- у ст.142 (розд. XI) Конституції України: закріплюється право місцевого самоврядування на

частку загальнонаціональних податків; фіксація того, що обсяг фінансів для органів місцевого самоврядування має відповідати їхнім повноваженням; компенсація державою органам місцевого

самоврядування витрат, що виникли внаслідок рішень органів державної влади;

- у ст.143 (розд. XI) Конституції України визначене розмежування повноважень органів

місцевого самоврядування. Пропонується не деталізувати в Конституції повноваження за рівнями, а визначити вичерпний їхній перелік законом, згідно з положеннями Концепції реформи місцевого самоврядування;

- у ст.118 (розд. VI) Конституції України замість місцевих держадміністрацій вводиться поняття **голів державних представництв**. Голови державних представництв при здійсненні своїх повноважень підзвітні Президенту України, відповідальні перед Кабміном та підконтрольні йому. Голови держпредставництв призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом України за поданням Кабміну в порядку, визначеному законом;

- у ст.119 (розд. VI) Конституції України визначені повноваження голів державних представництв: нагляд за відповідністю актів органів місцевого самоврядування Конституції та законам України; координація роботи територіальних органів центральних органів виконавчої влади; координація роботи усіх органів влади на місцях в умовах надзвичайного та воєнного стану; інші повноваження, визначені Конституцією та законами України;

- у ст.116 Конституції України Кабінету Міністрів України надаються повноваження приймати рішення щодо утворення і ліквідації районів, установлення і зміни меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів.

Олексій БЕЗРЯДІН, заступник начальника Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Механізми захисту трудових прав

Статті 43, 44, 45 Конституції України закріплюють основоположні гарантії всіх осіб на працю, на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом, право на страйк (для захисту своїх економічних і соціальних інтересів) та відпочинок тощо.

Реалізація зазначених конституційних прав здійснюється через Кодекс законів про працю України (КЗпП), Закони України «Про оплату праці», «Про відпустки», «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та інші. Кожен із зазначених законодавчих актів передбачає як права громадян у галузі праці, так і механізми їхнього захисту. Як і правові механізми захисту порушених трудових прав?

По-перше – через письмове звернення (заяву, скаргу) до адміністрації підприємства, установи, організації. У зверненні обов'язково зазначити прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, викласти суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги, підпис із зазначенням дати. Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше 1 місяця від дня їхнього надходження, а ті, що не потребують додаткового вивчення, – невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їхнього отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник визначають необхідний для його розгляду термін, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питання, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів. На обґрунтовану письмову вимогу громадянина термін розгляду може

бути скорочено.

По-друге – через профспілкову організацію. Відповідно до ст. 19 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», профспілки, їхні об'єднання здійснюють представництво й захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок у державних органах та органах місцевого самоврядування, у відносинах з роботодавцями, а також з іншими об'єднаннями громадян. У питаннях індивідуальних прав та інтересів своїх членів профспілки здійснюють представництво та захист у порядку, передбаченому законодавством та їхніми статутами. Профспілки, їхні об'єднання мають право представляти інтереси своїх членів при реалізації ними конституційного права на звернення за захистом своїх прав до судових органів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також міжнародних судових установ.

По-третє – через органи Державної інспекції України з питань праці, основним завданням яких є реалізація державної політики з питань державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю;

Територіальна державна інспекція з питань праці у Чернівецькій області знаходиться за адресою: 58001, м. Чернівці, вул. Поповича, 2.

Відповідно до ст. 221 КЗпП, трудові спори розглядаються комісіями з трудових спорів та районними, районними у місті, міськими чи міськрайонними судами. Такий порядок розгляду трудових спорів, що виникають між

працівником і власником або уповноваженим ним органом, застосовується незалежно від форми трудового договору.

Відтак, **по-четверте** – через звернення до комісії з трудових спорів, яка є обов'язковим первинним органом із розгляду трудових спорів, які виникають на підприємствах, в установах, організаціях, за винятком спорів, зазначених у статтях 222, 232 КЗпП.

Трудовий спір підлягає розгляду в комісії по трудових спорах, якщо працівник самостійно або з участю профспілкової організації, що представляє його інтереси, не врегулював розбіжності при безпосередніх переговорах з власником або уповноваженим ним органом.

Працівник може звернутися до комісії з трудових спорів у тримісячний строк від дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, а у спорах про виплату належної йому заробітної плати – без обмеження будь-яким строком. У разі пропуску з поважних причин установленого строку комісія з трудових спорів може його поновити. Комісія з трудових спорів зобов'язана розглянути трудовий спір у десятиденний строк від дня подання заяви. Спори повинні розглядатися у присутності працівника, який подав заяву, представників власника або уповноваженого ним органу. Комісія з трудових спорів приймає рішення більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. Копії рішення комісії у триденний строк вручаються працівникові та власникові або уповноваженому ним органу. В разі незгоди з рішенням комісії з трудових спорів працівник чи власник або уповноважений ним орган можуть оскаржити її рішення до суду в десятиденний строк від дня вручення їм виписки з протоколу засідання комісії чи його копії.

Рішення комісії з трудових спорів підлягає виконанню власником або уповноваженим ним органом у триденний строк по закінченню десяти днів, передбачених на його оскарження (ст.228 КЗпП), за винятком випадків, передбачених ч.5 ст. 235 КЗпП.

У разі невиконання власником або уповноваженим ним органом рішення комісії з трудових спорів у встановлений строк (ст. 229), комісія з трудових спорів видає працівникові підприємства, установи, організації посвідчення, що має силу виконавчого листа.

На підставі посвідчення, пред'явленого не пізніше тримісячного строку до районного, міського (міста обласного значення), районного у місті відділу державної виконавчої служби, державний виконавець виконує рішення комісії по трудових спорах у примусовому порядку.

По-п'яте – захист трудових прав у судовому порядку. У районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судах розглядаються трудові спори за заявами: •працівника чи власника або уповноваженого ним органу, коли вони не згодні з рішенням комісії з трудових спорів підприємства, установи, організації (підрозділу); •прокурора, якщо він вважає, що рішення комісії по трудових спорах суперечить чинному законодавству.

Безпосередньо в районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судах розглядаються трудові спори за заявами: •працівників підприємств, установ, організацій, де комісії по трудових спорах не обираються; •працівників про поновлення на роботі незалежно від підстав припинення трудового договору, зміну дати й формулювання причини звільнення, оплату за час вимушеного прогулу або виконання нижчеоплачуваної роботи, за винятком спорів працівників, зазначених у ч.3 ст.ст. 221 і 222 КЗпП;

•власника або уповноваженого ним органу про відшкодування працівниками матеріальної шкоди, заподіяної підприємству, установі, організації та інші спори, визначені у ст. 232 КЗпП України.

Працівник може звернутися з заявою про вирішення трудового спору безпосередньо до районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду в тримісячний строк від дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, а у справах про звільнення – у місячний строк від дня вручення копії наказу про звільнення або від дня видачі трудової книжки.

В разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду із позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком. У разі пропуску з поважних причин строків, установлених ст. 233 КЗпП, районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд може поновити ці строки.

Особливості розгляду трудових спорів суддів, прокурорсько-слідчих працівників, а також працівників навчальних, наукових та інших установ прокуратури, які мають класні чини, встановлюється відповідним законодавством (ст. 222 КЗпП).

Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби належать до юрисдикції адміністративних судів.

Василь НАХАМКО, провідний спеціаліст відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Відпустка працівникам, які мають дітей

Законом України «Про відпустки» від 15.11.1996р. передбачено такий вид відпусток, як соціальні відпустки. З-поміж відпусток, які належать до соціальних, виокремлюють додаткову відпустку працівникам, які мають дітей (далі – відпустка на дітей).

Звертаємо увагу, що право на отримання такої відпустки працівники набувають за певних підстав і мають підтвердити відповідними документами.

Відповідно до статей 182-1 і 186-1 Кодексу законів про працю України (КЗпП) та статті 19 Закону про відпустки відпустка на дітей надається:

- жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років;
- жінці, яка має дитину-інваліда;
- жінці, яка усиновила дитину;
- одинокій матері;
- батьку, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі);
- особі, яка взяла дитину під опіку;
- одному із прийомних батьків.

Надається така оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності декількох зазначених вище підстав її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів на рік.

Зауважимо! Оскільки відпустка на дітей є соціальною відпусткою і не належить до щорічних, вона може надаватись у будь-який час протягом календарного року незалежно від відпрацьованого часу, дати прийняття на роботу і дати народження дитини.

Статтею 19 Закону про відпустки визначено вік дітей – до 15 років – для жінок, які працюють і мають двох або більше дітей. Що стосується дитини-інваліда, всиновленої дитини, дитини, що перебуває під опікою, дитини одинокої матері (батька) Законом про відпустки їх вік не визначено. Проте, відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001р. дитина – це особа віком до 18 років (повноліття), якщо вона, згідно з законом, не набуває прав повноліття раніше.

Тому жінка, яка працює і має дитину-інваліда; всиновлену дитину; одинока мати, яка виховує дитину без батька; батько, який виховує дитину без матері, мають право на відпустку на дітей до досягнення дитиною повноліття, тобто до 18 років.

Особа, яка взяла дитину під опіку, має право на відпустку для дітей до досягнення дитиною 14 років, а особа, яка в установленому порядку визнана піклувальником, – із досягнення дитиною віку 14 років і доки їй не виповниться 18 років.

Для отримання відпустки на дітей працівник оформлює відповідну заяву. У такій заяві він зазначає приналежність до категорії осіб, які відповідно до статті 19 Закону про відпустки мають право на таку відпустку.

До заяви працівник має додати документи, що підтверджують наведену у заяві інформацію.

Наприклад, одинока мати до заяви має додати копію свідоцтва про народження дитини або копія паспорта для дитини віком від 16 до 18 років та будь-який офіційний документ, складений, оформлений і засвідчений в установленому порядку, що підтверджує відсутність участі батька у вихованні дитини. Жінка, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років подає копію свідоцтв про народження дітей. Що стосується жінки, яка має дитину – інваліда, то вона має додати до заяви копію свідоцтва про народження дитини, копію паспорта для дитини віком від 16 до 18 років та копію посвідчення інваліда з дитинства та дитини-інваліда.

Якщо працівник, який має право на відпустку на дітей, з якихось причин не скористався цим правом у році досягнення дитиною певного віку або ж за кілька попередніх років, він може використати її пізніше. Законодавством не передбачено строку давності, після якого працівник втрачає право на відпустку на дітей. Тобто ця відпустка переноситься на інший період до того часу, доки вона не буде використана або працівник не отримає за неї компенсацію.

Відповідно до частини першої статті 24 Закону про відпустки у разі звільнення працівника йому виплачується грошова компенсація за всі не використані ним дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, що мають дітей.

Тобто лише при звільненні працівнику має бути виплачена грошова компенсація за всі невикористані дні відпустки на дітей.

Тетяна НІКОЛАЄВИЧ, головний спеціаліст відділу реєстрації нормативно-правових актів, систематизації законодавства, правової роботи та освіти Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Право державного виконавця зупинити виконавче провадження

У ст.38 ЗУ «Про виконавче провадження» передбачені обставини, за яких обов'язковим є зупинення виконавчого провадження. Право визначити доцільність зупинення виконавчого провадження законодавцем залишене державному виконавцю.

Відповідно до ст. 38 Закону виконавче провадження може бути зупинене:

- у разі звернення державного виконавця до суду, який видав виконавчий документ, із заявою про роз'яснення рішення, що підлягає виконанню, про відстрочку або розстрочку виконання, а також про встановлення чи зміну способу і порядку виконання;
- у разі прохання боржника, який проходить строкову службу у складі Збройних Сил України чи інших передбачених законом військових формувань, якщо рішення неможливо виконати без його участі;
- у разі перебування боржника на лікуванні у стаціонарному лікувальному закладі, якщо рішення неможливо виконати без його участі;
- у разі оголошення розшуку боржника – фізичної особи, транспортних засобів боржника або розшуку дитини;
- за заявою стягувача в разі його перебування у відпустці за межами населеного пункту, де він проживає.

Державний виконавець вносить вмотивовану постанову про зупинення виконавчого провадження з підстав, передбачених

статтями 37 і 38 Закону, яка затверджується начальником або заступником начальника відділу, якому підпорядкований державний виконавець. Копія постанови надсилається сторонам у триденний строк.

У випадках, передбачених пп. 2-5 частини першої ст. 38 Закону, виконавче провадження зупиняється до закінчення строку дії зазначених обставин.

У разі звернення державного виконавця до суду, який видав виконавчий документ, із заявою про роз'яснення рішення, що підлягає виконанню, про відстрочку або розстрочку виконання, а також про встановлення чи зміну способу і порядку виконання, виконавче провадження зупиняється до розгляду питання по суті.

Постанова про зупинення виконавчого провадження може бути оскаржена у десятиденний строк у порядку, встановленому Законом. Строки зупинення виконавчого провадження можуть бути скорочені судом.

Протягом строку, на який виконавче провадження зупинене, виконавчі дії не провадяться. На-

кладений державним виконавцем арешт на майно боржника, в тому числі на кошти на рахунках і вкладах боржника у банках та інших фінансових установах, не знімається.

У період зупинення виконавчого провадження державний виконавець має право звертатися до суду в порядку, встановленому цим Законом, а також вживати заходів щодо розшуку боржника (його майна) чи перевірки його майнового стану.

Після усунення обставин, які стали підставою для зупинення виконавчого провадження, державний виконавець протягом трьох днів від моменту, коли йому стало про це відомо, зобов'язаний своєю постановою поновити виконавче провадження за власною ініціативою або за заявою стягувача. Копії постанови надсилаються сторонам у триденний строк. Якщо арештоване майно боржника передане для реалізації, копії постанов про зупинення та поновлення виконавчого провадження надсилаються підприємству, установі, організації, які здійснюють таку реалізацію.

Неллі БУТА, головний спеціаліст відділу організації та контролю за виконанням рішень управління ДВС Головного управління юстиції у Чернівецькій області

Актуальні проблеми державної реєстрації речових прав на нерухоме майно на підставі судового рішення

Відповідно до п.5 ч.1 ст.19 ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», однією з підстав для реєстрації прав та їхніх обтяжень є рішення суду, що набрало законної сили. Ця норма закріплена також в п.37 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженому постановою Кабміну від 17 жовтня 2013 року №868.

Якщо фізична або юридична особа набула право власності чи іншого речового права (оренди, постійного користування, господарського відання тощо) на підставі рішення суду, така особа подає до органу державної реєстрації прав: •заяву встановленого зразка; •документи, що підтверджують особу заявника; •довіреність, якщо заяву подано уповноваженою особою; •рішення суду; •документ, що підтверджує внесення плати за надання витягу з Державного реєстру прав (квитанція); •документ про сплату державного мита (квитанція) – крім випадків, коли особа звільнена від сплати державного мита.

Варто звернути також увагу на норми ч.3 ст.16 Закону, відповідно до якої разом із заявою про державну реєстрацію прав та їхніх обтяжень у паперовій формі подаються оригінали документів, необхідних для державної реєстрації прав та їхніх обтяжень, їхні копії, засвідчені в установленому порядку, копії документів, які підтверджують уповноважену особу чи особу-суб'єкта заявленого права. На перший погляд, збирання документів для проведення державної реєстрації прав чи їхніх обтяжень є достатньо простою процедурою, проте на практиці виникає чимало проблем. Так, згідно ч.4 ст.24 Закону, у державній реєстрації прав та їхніх обтяжень може бути відмовлено, якщо подані документи не відповідають вимогам, установленим цим Законом, або не дають змоги встановити відповідність заявлених прав документам, що їх посвідчують. Відповідно до законодавства, що регулює та встановлює порядок реєстрації речових

прав на нерухоме майно та їхніх обтяжень, забороняється тлумачення Державним реєстратором відомостей про заявлені права, а отже, державна реєстрація прав на нерухоме майно повинна здійснюватися виключно у відповідності до резолютивної частини рішення суду. Таким чином, резолютивна частина має повністю характеризувати заявлене право, об'єкт, щодо якого провадиться державна реєстрація та суб'єкта, який отримав заявлене право. Характеристика об'єкта нерухомого майна включає в себе: точну інформацію щодо адреси місця перебування, найменування, площі (загальної, а при наявності – житлової), кадастрові номери (якщо право заявлене стосовно земельних ділянок). Такі відомості мають повно відображати заявлене право. Суд формує резолютивну частину виключно відповідно до прохальної частини позовної заяви. Таким чином, необхідно точно формулювати позовні вимоги при подачі позовної заяви, щоб уникнути проблем при реєстрації речових прав на нерухоме майно на підставі рішення суду.

Резолютивна частина не містить повної інформації щодо об'єкта нерухомості чи містить помилки/описки. Вирішити таку ситуацію можливо декількома способами, в залежності від її категорії.

•Рішення суду є незрозумілим. Відповідно до ст.221 ЦПКУ та ст.89 ГПКУ, якщо рішення суду є незрозумілим для осіб, які брали участь у справі, суд, за їхньою заявою, постановляє (вносить) ухвалу, в якій роз'яснює своє рішення, не змінюючи при цьому його змісту. Тобто, роз'яснення рішення суду не може змінювати суть рішення суду, вирішувати нові питання та здійсню-

ється судом виключно з метою викладення більш ясно і точно тих частин рішення, розуміння яких спричиняє труднощі. Зазначене підтверджує Наказ Мін'юсту №914/5 від 26 травня 2009 року «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо державної реєстрації прав власності на об'єкти нерухомого майна на підставі рішень судів».

•Додаткове рішення суду (ухвала). Цивільним та Господарським процесуальними кодексами України передбачено, що суд, який ухвалив рішення, може, за заявою осіб, що беруть участь у справі, чи з власної ініціативи, ухвалити (прийняти) додаткове рішення. Згідно з ЦПКУ (п.1 ч.1 ст.220) та ГПКУ (ст.88) суд має право прийняти додаткове рішення, якщо з якоїсь позовної вимоги, яку було розглянуто в засіданні суду, не ухвалене (не прийняте) рішення. Крім того, встановлено, що додаткове рішення може бути ухвалене у випадку, якщо суд, вирішивши питання про право, не зазначив майно, яке підлягає передачі, або які дії треба виконати (п.2 ч.1 ст.220).

•У рішенні суду допущена помилка/описка. Суд може, з власної ініціативи або за заявою осіб, які беруть участь у справі, виправити допущені у судовому рішенні описки чи арифметичні помилки. Питання про внесення виправлень вирішується в судовому засіданні, про що постановляється (вноситься) ухвала (ст.219 ЦПКУ та ст.89 ГПКУ).

Варто зауважити, що зазначені вище ухвали не є самостійним рішенням суду, яке підтверджує заявлене право, а є додатком до «основного». Тобто при подачі документів для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно необхідно подавати і рішення суду, яким визнано право чи встановлено обтяження, і ухвалу суду.

Тетяна СУШИНСЬКА, головний спеціаліст відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно реєстраційної служби Головного управління юстиції у Чернівецькій області

28 травня працівники Головного управління юстиції у Чернівецькій області та Чернівецького міського управління юстиції пройшли тестову перевірку знань чинного законодавства з питань діяльності органів юстиції.

30 травня працівники Головного управління юстиції у Чернівецькій області провели для студентів Буковинського державного фінансово-економічного університету лекцію на тему «Підприємницька діяльність: реєстрація, провадження, припинення».

27 травня головний спеціаліст відділу контролю, документування та звернень громадян Головного управління юстиції у Чернівецькій області Оксана БІЛЕНЬКА надала практичну та методичну допомогу відділу державної виконавчої служби Герцаївського районного управління юстиції, реєстраційній службі Герцаївського районного управління юстиції, відділу ДРАЦС Реєстраційної служби Герцаївського районного управління юстиції.

У процесі надання допомоги вивчена та узагальнена ефективність організаційно-практичних заходів, спрямованих на виконання завдань визначених законодавчими актами та законами, зазначеними у плані надання практичної та методичної допомоги.

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

13 травня 2014 року

м. Чернівці

№ 66/2

Про визнання таким, що втратив чинність, наказу від 25 квітня 2012 р. №97/0 «Про затвердження Стандарту надання адміністративної Послуги з видачі довідок з Єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство»

Зареєстровано в Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області 28 травня 2014 року за №10/2408

Керуючись пунктом 16 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992р. № 731 (із змінами) та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2013 р. № 309 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань надання адміністративних послуг», наказу Міністерства юстиції України від 07 вересня 2012 р. № 1328/5 «Про втрату чинності наказів Міністерства юстиції України з питань ліцензування діяльності арбітражних керуючих», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 13 вересня 2012 р. за № 1576/21888,

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Головного управління юстиції у Чернівецькій області від 25 квітня 2012 р. №97/0 «Про затвердження Стандарту надання адміністративної послуги з видачі довідок з Єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство», зареєстрований у Головному управлінні юстиції у Чернівецькій області 28 квітня 2012 р. за № 13/2339 (із змінами).

2. Начальнику відділу контролю, документування та звернень громадян Головного управління юстиції у Чернівецькій області Покопечі І.М. забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію відповідно до Указу Президента України від 03 жовтня 1992р. № 493/92 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади (зі змінами).

3. Наказ набуває чинності з дня його опублікування в друкованих засобах масової інформації.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Начальник управління

К. Кондрюк

В УКРАЇНІ ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ АРЕШТОВАНОГО ДЕРЖАВНИМИ ВИКОНАВЦЯМИ МАЙНА.

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 16 квітня 2014 року №656/5 «Про проведення експерименту із запровадження порядку реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів», від 1 травня 2014 року запроваджено експеримент з реалізації арештованого майна державними виконавцями через систему електронних торгів. Система електронних торгів захищена за останніми технічними нормативами. Учасники аукціонів зможуть створити власний кабінет і стежити за ходом торгів, а також за наповненням бази новими лотами в онлайн-режимі.

Для зручності відвідувачів веб-сайту, в розділі «Допомога» розміщена деталізована інструкція користування Системою: від загального регламенту проведення електронних торгів до покрокового порядку реєстрації на сайті. Веб-сайт Системи електронних торгів арештованим майном розташований за посиланням: <http://torgi.minjust.gov.ua/>. Пілотний проект запроваджено в чотирьох регіонах: Львівській, Вінницькій, Дніпропетровській областях та місті Києві.

ДО ВІДОМА ПОСТРАЖДАЛИХ УЧАСНИКІВ МАСОВИХ АКЦІЙ ГРОМАДСЬКОГО ПРОТЕСТУ У ПЕРІОД ВІД 21 ЛИСТОПАДА 2013 РОКУ ДО 21 ЛЮТОГО 2014 РОКУ ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ.

Міністерство юстиції України на реалізацію законних прав постраждалих учасників масових акцій громадського протесту у період із 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року та членів їхніх сімей, доручило всім управлінням юстиції вжити невідкладних заходів із забезпечення безоплатної первинної правової допомоги, а саме: надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань, складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру), надання допомоги у забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації, а також нотаріальних послуг, пов'язаних з оформленням спадщини постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей. Забезпечується першочергове надання такої допомоги під час роботи громадських приймалень з надання безоплатної первинної правової допомоги при органах юстиції області у взаємодії з державними нотаріальними конторами в порядку, встановленому законодавством.

Надання правової допомоги забезпечуватиметься постійно, у тому числі й при зверненні зазначених категорій осіб у неприйомні дні та години.

Автори публікацій несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, цифрових даних. Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи думки автора. Рукописи не рецензуються. Посилання на газету «Новини від юстиції» обов'язкове.

«Новини від юстиції»
свідомство про реєстрацію
ЧЦ №466-146пр від 27.08.2012р

Адреса редакції:
м. Чернівці,
вул.Грушевського, 1, каб.411.

Редакційна колегія:
М.Д. Беженар, В.В.Рендюк,
Ю.Т. Мінтенко

Редактор – Лариса Хомич.
Комп'ютерна верстка – Юрій Бучко.

Надруковано в типографії
ПП Мартиненко В.П.
м. Чернівці, вул. Радіщева, 10.

Засновник - Головне управління
юстиції в Чернівецькій області
та ЧОО Союзу юристів України

Тираж 400
замовлення №
№1029 травня 2014 року
Передплатний індекс 68332